

III. Zasady realizacji *Polityki cyfrowej transformacji edukacji*

1. Ogólne zasady realizacji PCTE

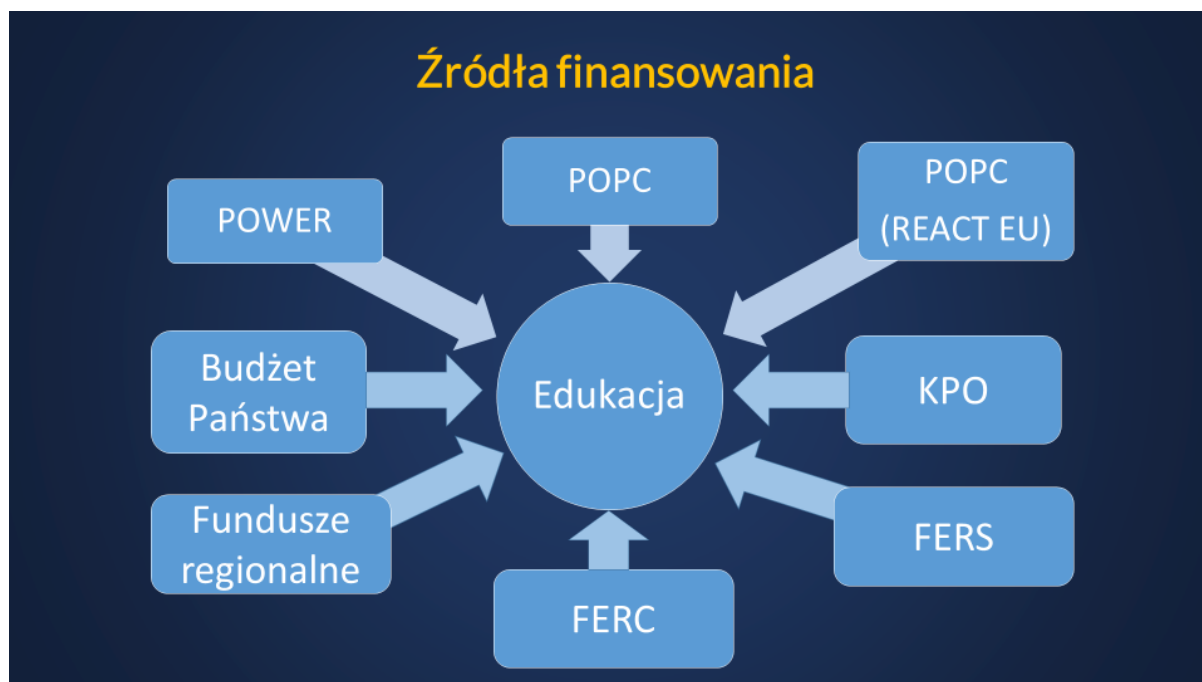
[...] Kluczową rolę w monitorowaniu i koordynowaniu postępów prac nad wdrażaniem PCTE odgrywać będą Pełnomocnik Ministra Edukacji i Nauki ds. Transformacji Cyfrowej Edukacji i Nauki oraz Departament Centrum Transformacji Cyfrowej w Ministerstwie Edukacji i Nauki. Podmioty wspierające wymieniono w podrozdziale *Strategiczni partnerzy interwencji*. Ośrodkiem realizacji kluczowych i centralnych działań PCTE będzie Instytut Badań Edukacyjnych w partnerstwie z Ośrodkiem Rozwoju Edukacji, Ośrodkiem Przetwarzania Informacji PIB oraz Informatycznym Centrum Edukacji i Nauki. Należy również zaznaczyć, że dokument powstał przy udziale Rady ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w Systemach Oświaty oraz Szkolnictwa Wyższego i Nauki, gremium o charakterze doradczym, programowym oraz naukowym, które będzie na bieżąco wspierać podmioty zaangażowane w realizację PCTE.

Potrzeba stworzenia PCTE wyniknęła z dokumentów o znaczeniu strategicznym, takich jak: *Europejska agenda cyfrowa – edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport* (art. 165 i 166 TFUE)¹, *Strategia na rzecz odpowiedzialnego rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku)*, *Zintegrowana strategia umiejętności 2030 (część szczegółowa)*. *Polityka na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie* i *Program rozwoju kompetencji cyfrowych (do 2030 roku)*. Działania zaplanowane w PCTE będą ponadto realizacją zaleceń Rady Unii Europejskiej z lat 2019 i 2020 w zakresie rozwoju umiejętności cyfrowych oraz wyposażenia pracowników w umiejętności odpowiadające potrzebom rynku pracy, zwłaszcza poprzez kształcenie i szkolenie nauczycieli oraz zarządzających instytucjami edukacyjnymi. Uwzględniają też zalecenia Rady UE dotyczące poprawy jakości kształcenia nauczycieli oraz zwiększania atrakcyjności zawodu nauczyciela.

Źródła finansowania PCTE [...] to: fundusze europejskie (KPO oraz FERS), budżet państwa (część 30), dochody własne JST i uczelni oraz środki sektora prywatnego (współfinansowanie). Dzięki powstaniu PCTE, kompleksowo traktującej oddziaływanie na cały ekosystem edukacji, wskazującej cele, do których powinny dążyć wszystkie podmioty działające w tym obszarze, będą możliwe lepsza koordynacja działań i planowanie ich zarówno na poziomie centralnym, jak i regionalnym czy lokalnym, co przyczyni się do zoptymalizowania wykorzystania środków przeznaczonych na transformację cyfrową edukacji. Realizacja interwencji opisanych w PCTE spowoduje zwiększenie wydajności, efektywności i atrakcyjności działalności i pozwoli uzyskać wartość, jakiej oczekują interesariusze polskiego systemu edukacji.

¹ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/64/digital-agenda-for-europe> (dostęp: 2022-12-15).

1.1. Źródła finansowania

- POPC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa 2014–2020 (do 2020 roku – wnioski i rekomendacje płynące z projektów *Aktywna Tablica* i *Lekcja:Enter*),
- POWER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020,
- FERC – Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy 2021–2027,
- FERS – Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021–2027,
- KPO – *Krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności*,
- fundusze regionalne,
- budżet państwa.

1.2. Strategiczni partnerzy interwencji

- Instytut Badań Edukacyjnych (IBE),
- Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE),
- Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą (ORPEG),
- Ośrodek Przetwarzania Informacji – Państwowy Instytut Badawczy (OPI PIB),
- Informatyczne Centrum Edukacji i Nauki (ICEiN),
- Centralna Komisja Egzaminacyjna wraz z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi,

- Rada ds. Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych w Systemach Oświaty oraz Szkolnictwa Wyższego i Nauki,
- uczelnie kształcące nauczycieli oraz kadry zarządcze placówek oświatowych,
- placówki doskonalenia nauczycieli,
- Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji (PIIT),
- Szerokie Porozumienie na rzecz Umiejętności Cyfrowych i Zatrudnienia (SPRUCZ)²,
- Zespół ds. Kształcenia Nauczycieli Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

2. Zestawienie obszarów objętych interwencją PCTE, zdefiniowanych w ZSU 2030

Obszar oddziaływania I

UMIEJĘTNOŚCI PODSTAWOWE, PRZEKROJOWE I ZAWODOWE DZIECI, MŁODZIEŻY I OSÓB DOROSŁYCH

Cel: upowszechnianie kultury uczenia się przez całe życie, nastawionej na zdobywanie i doskonalenie umiejętności ważnych dla funkcjonowania człowieka w sferze prywatnej, w życiu społecznym i zawodowym.

- **Działanie 1:** upowszechnianie istniejących oraz opracowanie i wdrażanie nowych rozwiązań diagnozujących predyspozycje i umiejętności dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- **Działanie 2:** upowszechnianie istniejących oraz opracowanie i wdrażanie nowych rozwiązań na rzecz rozwoju umiejętności podstawowych i przekrojowych oraz zawodowych dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- **Działanie 3:** wspieranie rozwoju kapitału społecznego na rzecz rozwoju umiejętności w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej i uczenia się nieformalnego.

Obszar oddziaływania II

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI W EDUKACJI FORMALNEJ – KADRY ZARZĄDZAJĄCE

Cel: rozwijanie umiejętności kadr zarządzających w edukacji formalnej zgodnie z podstawowymi założeniami polityki na rzecz rozwoju umiejętności.

² Porozumienie jest nieformalnym zrzeszeniem instytucji, organizacji oraz firm, które identyfikują się z jego celami i zamierzają działać na rzecz ich osiągnięcia. Poszukuje synergii pomiędzy realizowanymi inicjatywami, inicjuje nowe przedsięwzięcia, gromadzi informacje o dobrych praktykach i propaguje te praktyki w różnych środowiskach – nawet tych niezwiązanych z cyfryzacją. Zwracając uwagę na korzyści i zagrożenia wynikające z cyfryzacji, działa też na rzecz dostępu do wiedzy i informacji, upowszechnienia partycypacji cyfrowej oraz zdobywania umiejętności niezbędnych we wszystkich okresach życia i obszarach aktywności społecznej oraz zawodowej. Źródło: <http://umiejtnoscicyfrowe.pl/> (dostęp: 2022-11-18).

SPRUCZ jest polskim przedstawicielem w Digital Skills and Jobs Coalition: <https://digital-skills-jobs.europa.eu/en/about/digital-skills-and-jobs-coalition> (dostęp: 2022-11-18).

- **Działanie 4:** wspieranie kadr zarządzających w edukacji formalnej w tworzeniu warunków dla rozwoju umiejętności.
- **Działanie 5:** wspieranie kadr zarządzających w edukacji formalnej w zakresie zarządzania umiejętnościami kadry uczącej.

Obszar oddziaływania III

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI W EDUKACJI FORMALNEJ – KADRY UCZĄCE

Cel: wsparcie kadr uczących w edukacji formalnej poprzez rozwój systemu kształcenia i doskonalenia zawodowego oraz przez tworzenie optymalnych warunków do rozwijania umiejętności osób uczących się.

- **Działanie 6:** wspieranie rozwoju umiejętności zawodowych kadr uczących w edukacji formalnej.
- **Działanie 7:** wspieranie i rozwijanie procesów nadawania uprawnień do wykonywania zawodu nauczyciela i funkcjonowania w zawodzie.
- **Działanie 8:** rozwijanie kultury pracy szkoły opartej na współpracy, zespołowości i interdyscyplinarności.
- **Działanie 9:** rozwijanie umiejętności kadr kształcących i doskonalących kadry uczące w edukacji formalnej.
- **Działanie 10:** rozwijanie praktyk i staży krajowych i zagranicznych dla studentów wszystkich kierunków studiów przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela.

Obszar oddziaływania IV

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI POZA EDUKACJĄ FORMALNĄ

Cel: przygotowanie i doskonalenie osób, które wspierają rozwój dzieci, młodzieży i osób dorosłych w warunkach innych niż edukacja formalna, w tym w środowisku zamieszkania i w miejscu pracy.

- **Działanie 11:** wspieranie rodzin w zakresie opieki, wychowania i rozwoju umiejętności.
- **Działanie 12:** wspieranie kadr zarządzających i uczących w edukacji pozaformalnej i wspierających uczenie się nieformalne.
- **Działanie 13:** wspieranie kadr instytucji spoza systemu edukacji formalnej i pozaformalnej (realizujących zadania z zakresu opieki, wychowania i edukacji) w zakresie rozwoju umiejętności.

Obszar oddziaływania V

ROZWIJANIE I WYKORZYSTANIE UMIEJĘTNOŚCI W MIEJSCU PRACY

Cel: wsparcie pracowników i kadr zarządzających w wykorzystaniu umiejętności w miejscu pracy w celu podnoszenia efektywności i satysfakcji zawodowej oraz lepszego wykorzystania potencjału kadr w gospodarce.

- **Działanie 14:** wspieranie rozwoju zarządzania kapitałem ludzkim w miejscu pracy.
- **Działanie 15:** wykorzystanie wysokoefektywnych praktyk pracy dla rozwoju umiejętności (HPWP).
- **Działanie 16:** rozwijanie umiejętności pracowników.

Obszar oddziaływania VI

DORADZTWO ZAWODOWE

Cel: rozwijanie efektywnego doradztwa zawodowego dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych ze wszystkich grup społecznych i zawodowych.

- **Działanie 17:** rozwijanie, wdrażanie, monitorowanie i ewaluacja efektywnego doradztwa zawodowego dzieci, młodzieży i osób dorosłych.
- **Działanie 18:** przygotowanie i doskonalenie kadr dla doradztwa zawodowego.
- **Działanie 19:** tworzenie efektywnych mechanizmów informowania o zapotrzebowaniu na zawody, kwalifikacje i umiejętności na poziomie krajowym i regionalnym.

Obszar oddziaływania VII

WSPÓŁPRACA PRACODAWCÓW Z EDUKACJĄ FORMALNĄ I POZAFORMALNĄ

Cel: projektowanie, wdrażanie i rozwijanie rozwiązań pozwalających na wzmacnianie współpracy pomiędzy edukacją formalną i pozaformalną a pracodawcami.

- **Działanie 20:** rozwijanie współpracy pomiędzy pracodawcami a instytucjami edukacji formalnej i pozaformalnej.
- **Działanie 21:** rozwijanie jakościowe i ilościowe praktyk i staży krajowych i zagranicznych dla osób uczących się w ramach edukacji formalnej i pozaformalnej.
- **Działanie 22:** rozwijanie jakościowe i ilościowe praktyk i staży krajowych i zagranicznych dla kadry kształcącej.
- **Działanie 23:** rozwijanie zaplecza technicznego, dydaktycznego i instytucjonalnego kształcenia zawodowego uwzględniającego rzeczywiste warunki pracy.

Obszar oddziaływania VIII

PLANOWANIE UCZENIA SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE I POTWIERDZANIE UMIEJĘTNOŚCI

Cel: doskonalenie systemowych rozwiązań ułatwiających dostęp do różnych form uczenia się oraz umożliwiających rozpoznawanie, walidowanie i certyfikowanie efektów uczenia się niezależnie od sposobu, w jaki efekty te zostały uzyskane.

- **Działanie 24:** integracja edukacji formalnej, pozaformalnej i uczenia się nieformalnego.
- **Działanie 25:** rozwijanie doradztwa walidacyjnego oraz potwierdzania efektów wcześniejszego uczenia się (RPL) na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

3. Profilaktyka negatywnych skutków cyfryzacji (PNSC)

Tworząc PCTE oraz planując interwencje w ramach cyfrowej transformacji edukacji, przewidziano również działania profilaktyczne, zdefiniowane jako PNSC, w zakresie higieny cyfrowej i cyberbezpieczeństwa. Są one skierowane do różnych grup (przede wszystkim uczniów, rodziców i nauczycieli) i wymagają współpracy z wieloma środowiskami i instytucjami. Mają na celu zapobieganie pojawieniu się lub rozwojowi zaburzeń, chorób lub innych niekorzystnych zjawisk społecznych będących wynikiem niezgodnych z PCTE (lub innych nieprawidłowo przeprowadzonych przez podmioty szeroko rozumianego ekosystemu edukacyjnego) działań związanych z cyfryzacją.

W *Polityce cyfrowej transformacji edukacji* stawiamy na pierwszym miejscu ucznia, rodzica i nauczyciela jako istoty społeczne, a dopiero w drugiej kolejności określamy zakres nawiązywania przez nich kontaktu z technologiami informacyjno-komunikacyjnymi, które w tym przypadku mają im służyć. Nie traktujemy cyfryzacji jako wartości głównej, ale postrzegamy transformację cyfrową jako szereg procesów i strategii często wyłącznie w tle procesu edukacyjnego. Aby chronić uczniów przed ewentualnymi negatywnymi skutkami, które może powodować cyfryzacja, w ramach PNSC zaplanowano działania opisane w rozdziale II, pkt 3.1.8 oraz 3.2.3, związane z higieną cyfrową i cyberbezpieczeństwem, towarzyszące każdemu etapowi planowanych interwencji PCTE.

Zestawienie dokumentów, do których nawiązuje polityka

- *Krajowy plan odbudowy i zwiększania odporności*³.

³ <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/krajowy-planu-odbudowy-i-zwiekszenia-odpornosci> (dostęp: 2022-11-24).

- *Powszechny jednolity rynek cyfrowy*⁴ – artykuł 4 ust. 2 lit. a), art. 26, 27, 114 i 115 *Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej* (TFUE)⁵.
- *Europejska agenda cyfrowa* – edukacja, kształcenie zawodowe, młodzież i sport (art. 165 i 166 TFUE)⁶.
- *Zintegrowana strategia umiejętności 2030 (część szczegółowa). Polityka na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie* – załącznik do uchwały nr 195/2020 Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 roku⁷.
- Uchwała w sprawie ustanowienia programu rządowego pod nazwą *Program rozwoju kompetencji cyfrowych*⁸.
- Podstawa programowa kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej⁹.
- Aktualizacja *Narodowego planu szerokopasmowego*, przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 10 marca 2020 roku¹⁰.
- *Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 28 grudnia 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawowych warunków niezbędnych do realizacji przez szkoły i nauczycieli zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych oraz programów nauczania*¹¹.
- *Rządowy program rozwijania szkolnej infrastruktury oraz kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych na lata 2020–2024 „Aktywna Tablica”* – załącznik do uchwały nr 109/2021 Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2021 roku¹².

Źródła

<https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220002811/O/D20222811.pdf>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/fundusze-na-lata-2021-2027/krajowy-plan-odbudowy/transformacja-cyfrowa/>

⁴ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/43/powszechny-jednolity-rynek-cyfrowy> (dostęp: 2022-11-24).

⁵ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/43/powszechny-jednolity-rynek-cyfrowy> (dostęp: 2022-11-24).

⁶ <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/64/digital-agenda-for-europe> (dostęp: 2022-11-24).

⁷ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zintegrowana-strategia-umiejtnosci-2030-czesc-szczegolowa--dokument-przyjety-przez-rade-ministrow> (dostęp: 2022-11-24).

⁸

<https://www.gov.pl/web/premier/uchwala-w-sprawie-ustanowienia-programu-rzadowego-pod-nazwa-program-rozwoju-kompetencji-cyfrowych> (dostęp: 2023-03-22).

⁹ <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/podstawa-programowa6> (dostęp: 2022-11-24).

¹⁰

<https://mc.bip.gov.pl/fobjects/download/776267/aktualizacja-narodowego-planu-szerokopasmowego-przyjeta-przez-rade-ministrow-w-dniu-10-marca-2020-r-pdf.html> (dostęp: 2022-11-24).

¹¹ <https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/download.xsp/WDU20220002811/O/D20222811.pdf> (dostęp: 2023-03-07).

¹² <https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/aktywna-tablica--edycja-2022-1> (dostęp: 2022-11-24).

<https://www.gov.pl/web/cyfryzacja/narodowy-plan-szerokopasmowy---zaktualizowany>

<https://www.consilium.europa.eu/pl/press/press-releases/2022/06/16/council-recommends-european-approach-to-micro-credentials/>

<https://odznakaplus.ibe.edu.pl/>

<https://www.mooc.org/>

<https://odznakaplus.ibe.edu.pl/about-zsk>

https://kwalifikacje.gov.pl/download/Omowienie_zasadniczych_rozwiazan_w_ustawieo_ZSK_o.pdf

<https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20210211STO97614/big-data-definicja-korzysci-wyzwania-infografika>

<https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20200827STO85804/sztuczna-inteligencja-co-to-jest-i-jakie-ma-zastosowania>

<https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/economy/20180514STO03406/blockchain-dazymy-do-tego-aby-ue-byla-wiodacym-graczem-infografika>

<https://academy.binance.com/pl/articles/a-guide-to-crypto-collectibles-and-non-fungible-tokens-nfts>

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/43/powszechny-jednolity-rynek-cyfrowy>

<https://www.europarl.europa.eu/factsheets/pl/sheet/64/digital-agenda-for-europe>

<https://pedagogonline.pl/specjalne-potrzeby-edukacyjne/>

<https://www.onelogin.com/learn/how-single-sign-on-works>

<https://www.power.gov.pl/strony/o-programie/>

<https://www.funduszeuropejskie.gov.pl/strony/o-funduszach/europejski-fundusz-spoeczny/przeczytaj-o-europejskim-funduszu-spoeczny/>

https://www.polskacyfrowa.gov.pl/media/107266/POPC_zal2_Podsumowanie_07032022.pdf

<https://www.power.gov.pl/strony/o-programie/fundusze-europejskie-dla-rozwoju-spoecznego/zalozenia-nowego-programu/>

<https://www.ore.edu.pl/wp-content/uploads/2018/03/podsta1.pdf>

<https://lekcjaenter.pl/o-projekcie/projekt-lekcja-enter>

<https://lekcjaenter.pl/baza-wiedzy/dobre-praktyki>

<https://www.mckinsey.com/featured-insights/future-of-work/skill-shift-automation-and-the-future-of-the-workforce>

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/wyniki-badania-timss-2019>

<https://pirls.ibe.edu.pl/opis-badania-timss/>

<https://lekcjaenter.pl/>

<https://www.gov.pl/web/laboratoria/laboratoria-przyszosci>

<https://map.org.pl/>

<https://landofitmasters.pl/>

https://edustore.eu/pliki/Strategia_Kształcenia_Wyprzedzającego.pdf

<https://czasopisma.uni.lodz.pl/wychow/article/view/3819>

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/zintegrowana-strategia-umiejetnosci-2030-czesc-szczegolowa--dokument-przyjety-przez-rade-ministrow>

<https://www.gov.pl/web/edukacja-i-nauka/aktywna-tablica--edycja-2022-1>

<https://www.gov.pl/web/premier/uchwala-w-sprawie-ustanowienia-programu-rzadowego-pod-nazwa-program-rozwoju-kompetencji-cyfrowych>